

Itäkylän kyläsuunnitelma 2013–2018

*Itäkylä on Etelä-Pohjanmaalla kraatterijärvi
Lappajärven itärannalla sijaitseva vireä maalaiskylä*

OULUN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF OULU

SISÄLTÖ

JOHDANTO	3
Mikä kyläsuunnitelma?	3
Miksi kyläsuunnitelma?	3
ITÄKYLÄN HISTORIA LYHYESTI	5
ITÄKYLÄ NYT	5
Itäkylän sijainti ja ympäristö	5
Asukkaat ja asuminen Itäkylässä	7
Työllisyys ja elinkeinot	7
Itäkylässä viihtyminen	8
Palvelut Itäkylässä	8
Toimintaa ja toimijoita	9
Tiedottaminen	10
Hanketoiminta Itäkylässä	12
ITÄKYLÄN NELIKENTTÄANALYYSI	13
ITÄKYLÄN TULEVAISUUS	14
Mihin panostetaan	14
Luonto Itäkylän kehittämisessä	15
Itäkylä viiden vuoden päästä	16
Ideoita Itäkylän tulevaisuutta varten	17
Visio	17
Itäkylän painopistealueet	18

Liitteet:

- Kooste ehdotetuista hankkeista ja kehitysajatuksista
- Raportti Itäkylän tulevaisuuskyselyn tuloksista

JOHDANTO

Mikä kyläsuunnitelma?

Itäkylän kyläsuunnitelma on kaikille kylän asukkaille ja yhteistyötahoille tarkoitettu yhteenveto kyläläisten tahtotilasta. Kyläsuunnitelma pitää sisällään ne oleelliset asiat, joita kylällä halutaan toteuttaa, viedä eteenpäin ja saada aikaan. Idea Itäkylän kyläsuunnitelman laatimisesta on lähtenyt aktiivisilta kyläläisiltä itseltään. Kyläsuunnitelma on myös tulevaisuuden työkalu ja asukkaiden näkemys oman kylänsä tulevaisuudesta. Itäkylän kyläsuunnitelmassa ajatuksena on ollut, että kyläläisten ääni kuuluu vahvana ja suunnitelma on mahdollisuuksia ja ideoita antava.

Miksi kyläsuunnitelma?

Itäkylä on aktiivinen ja vireä kylä, jossa järjestetään paljon tapahtumia ja hankkeiden avulla asukkaat ovat saaneet paljon konkreettista aikaan. Loppuvuodesta 2012 Itäkylän maa- ja kotitalousseuran toimijoilla heräsi kysymys: ”Mitä seuraavaksi?” Mitä itäkyläläiset haluavat tehdä seuraavaksi ja mitä mieltä he ovat tähän mennessä toteutetuista hankkeista ja tapahtumista? Tätä lähdettiin kartoittamaan ja samalla päätettiin tehdä Itäkylälle ajantasainen kyläsuunnitelma. Itäkylässä on ollut aiemmin kyläsuunnitelma, mutta se ei ole enää ajantasainen. Kyläsuunnitelma luo suunnitelmallisuutta kylätoimintaan ja antaa suuntaviivat kehittämiselle. Se toimii myös viestinä kylän sisällä ja kylästä ulospäin. Se on siis myös keskusteluväline esimerkiksi asioitaessa oman kunnan tai maakunnan kanssa ja eräänlainen pohja yhteistyön lisäämiselle. Kyläsuunnitelma on myös tietopaketti kylän toimijoille, uusille ja vanhoille kylän asukkaille sekä kaikille Itäkylästä kiinnostuneille. Kylät myös tarvitsevat kyläsuunnitelmaa esimerkiksi hakiessaan ulkopuolista rahoitusta.

Kyläkysely

Kyläsuunnitelman aineistona toimii maaliskuussa 2013 suoritettu kyläkysely, johon vastauksia tuli yhteensä 128 kappaletta, joista 73 paperisena ja 55 Internet-kyselyn kautta. Kyselyn paperiversiota jaettiin kaikkiin kylän talouksiin ja kyselyyn oli mahdollista vastata myös Internetissä. Kyselyn lisäksi on tehty muutamia kyläläisten henkilökohtaisia haastatteluja.

Kyläsuunnitelman kokoamisesta on vastannut Oulun yliopiston opiskelija Veera Juntunen. Kyläsuunnitelman laatiminen on ollut osa Luova lakeus –maaseudun kehittämishanketta.

Kyläsuunnitelmassa olevat kuvat ovat ottaneet Sari Kujala ja Reijo Hilli.

Kuva 1. Purjehtija aurinkoisella Lappajärvellä

Kuva 2. Beach volleyta Itäkylätalon rannassa

Kuva 3. Itäkylän kylämaisemaa

ITÄKYLÄN HISTORIA LYHYESTI

Lappajärven historia alkaa jo kivikaudelta, sillä arkeologisten tutkimusten perustella Järvisuudun alueella on ollut asutusta jo tuolloin. 1500–1600 –luvulla Evijärven ja Vimpelin alueelle muutti ruotsinkielistä väestöä ja samaan aikaan, 1500–1700 –luvulla Lappajärvelle sekä Vimpelin alueelle muutti myös savolaisia. Tuolloin Lappajärveä kutsuttiin Savonkyläksi ja vielä nykyäänkin puhutaan savolaiskiilan alueesta. Muuttovirta vei väestöä pääasiallisesti sisämaan rannikolle, joten Etelä-Pohjanmaan Järvisuutu välttyi pitkään sekä etelä- että keskipohjalaisilta vaikutteilta. Järvisuudun muuttoliike heikkeni 1600-luvun loppupuolella. Hallinnollisesti, verotuksellisesti sekä seurakunnallisesti Järvisuutu kuului Pietarsaaren pitäjän muodostamisesta lähtien. Vuonna 1637 perustettu Lappajärven kappeli itsenäistyi vasta vuonna 1812, jolloin se erotettiin Pietarsaaren kärjäkunnasta ja määrättiin erilliseksi kärjäkunnaksi. Järvisuudun kylien ja seurakuntien rajat vakiintuivat vasta Isojaon jälkeen 1800-luvun alkupuolella.

Itäkylässä, Lappajärvellä ja muualla Järvisuudulla puhuttu murre eroaa muualla maakunnassa puhutusta etelä-pohjalaisesta murteesta. Lappajärven murre kuuluu Keuruun-Evijärven välimurteisiin, jotka ovat savolaismurteiden lähellä yleiskieltä oleva ryhmä Etelä-Pohjanmaan murteen itäpuolella.

1970-luvulla Itäkylän alueella oli vielä neljä pienempää kylää: Kuoppala, Purola, Övermark ja Itäkylä. Osassa näistä kylistä oli oma kyläkoulu ja kauppa. Väen vähenemisen ja kyläkoulujen lakkauttamisen seurauksena kylät ovat yhdistäneet voimansa yhdeksi Itäkyläksi. Itäkylän kylätoiminta on aktivoitunut viimeisen kymmenen vuoden aikana, varsinkin hanketoiminta sekä tapahtumien järjestäminen on ollut erityisen vireää.

- Pohjalainen mentaliteetti ja savolaispohjalainen murre
- Pienemmistä kylistä yhtenäinen isompi Itäkylä
- Järvisuutu tärkeä yhteistyön alue
- Aktiivista hanketyötä viime vuosina

ITÄKYLÄ NYT

Itäkylän sijainti ja ympäristö

Itäkylä on Etelä-Pohjanmaalla Lappajärven itärannalla sijaitseva vireä maalaiskylä. Itäkylästä on matkaa Lappajärven kuntakeskukseen noin 14 km ja naapurikuntaan Vimpeliin 8 km. Maakunnan keskuskaupunkiin, Seinäjoelle on matkaa 90 km. Kokkolaan on 80 km ja Vaasaan 140 km. Lapualle on 66 km, Kauhavalle 48 km ja Kaustisiin 43 km. Alajärvelle on 31 km ja Veteliin 37 km.

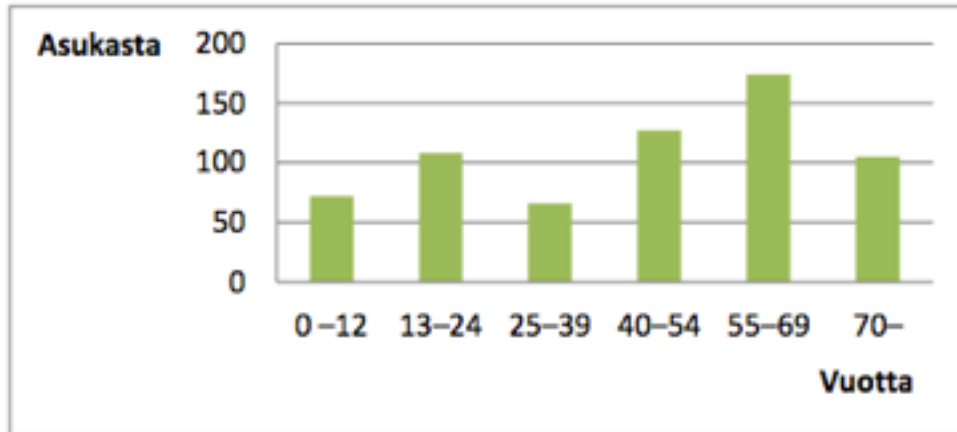
Kylän luonnonmaisemassa hallitsevina piirteinä ovat kallioiset ja moreeni-peitteiset mäet, kuten Ammesmäki ja Vanhavuori sekä Suomen suurin kraatterijärvi ja Etelä-Pohjanmaan suurin järvi, Lappajärvi. Yhdyskuntarakenteen (YKR) luokituksen mukaan Itäkylän keskus kuuluu luokkaan ”taajamat”. Muuten Itäkylässä on sekä kylämäisen asutuksen että harvan maaseutu-asutuksen alueita (YKR/SYKE). Itäkylää on vaikea rajata kartalle, sillä kyläläiset näkevät, että itäkyläläinen on jokainen, joka tuntee itsensä itäkyläläiseksi. Perinteisesti kylät onkin määritelty asukkaiden yhteenkuuluvuuden kautta.

Kuva 4. Kartta Itäkylän alueesta

Asukkaat ja asuminen Itäkylässä

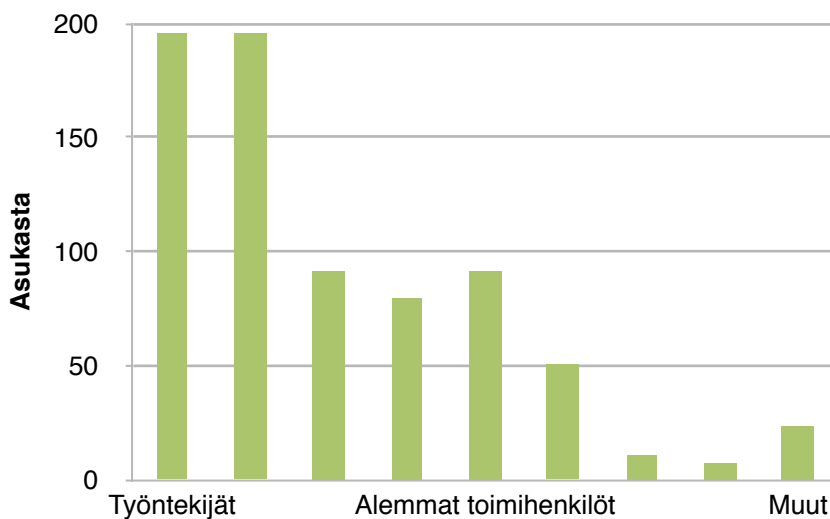
Itäkylän asutus on hajautunut pienempiin kyliin, jotka nykyään muodostavat Itäkylän yhtenäisen alueen. Itäkylän postinumeroalueella on 652 asukasta (31.12.2011) (kuva 5), joiden keski-ikä on 45,9 vuotta. Itäkylässä on 251 asutokuntaa ja vapaa-ajan asuntoja on 45 kappaletta.

Kuva 5. Itäkylän ikäjakauma 31.12.2011

Työllisyys ja elinkeinot

Maatalous on edelleen tärkeä elinkeino Itäkylässä monipuolisen yritystoiminnan lisäksi (kuva 6). 20 minuutin ajomatkan päästä löytyy runsaasti metalli- ja puualan yrityksiä. Itäkylässä on myös kaksi suurta turkistilaa, ylämaankarjaa kasvattavaa maatila, broilerin kasvattamo sekä useita lypsykarjatiljoja. Osa asukkaista käy myös lähikunnissa töissä. Itäkylässä asuvien keskityömatka on 17,8 km ja kylän työttömyysaste on 7,8 % (31.12.2011).

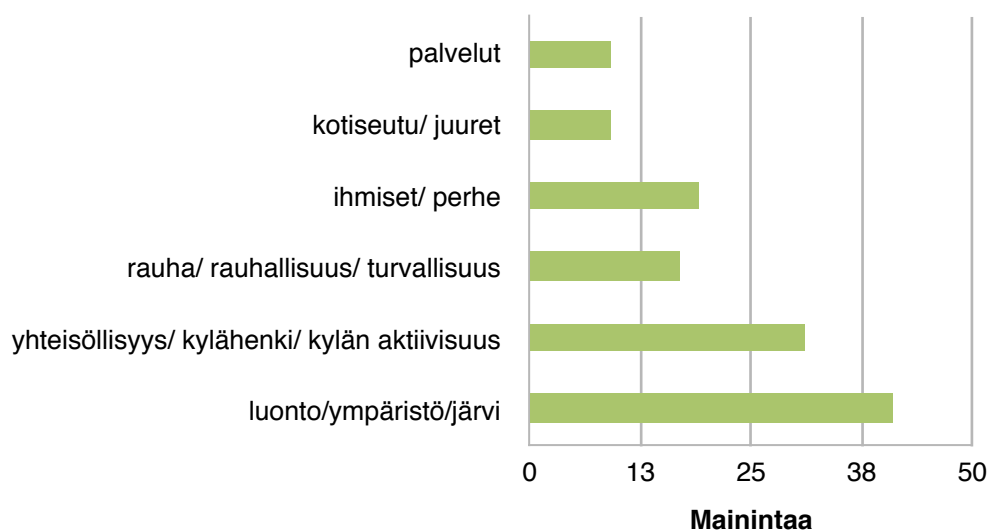

Kuva 6. Itäkylän väestö elinkeinojen mukaan

Itäkylässä viihtyminen

Itäkylän tulevaisuuskyselyyn vastanneet Itäkylän vakituiset ja vapaa-ajan asukkaat viihtyvät Itäkylässä pääsääntöisesti hyvin tai melko hyvin (89 % vastanneista). Kyselyssä kysyttiin asukkaiden mielipidettä siitä, mitkä tekijät vaikuttavat viihtymiseen eniten ja vastausvaihtoehdoiksi oli annettu muissa kyläkyselyissä tärkeimmiksi nousseita asioita. Vastaajien mielestä Itäkylässä viihtymiseen vaikuttavat eniten **luontoon liittyvät harrastukset** (98 mainintaa), toiseksi eniten hyvä **kylähenki** (79 mainintaa) ja kolmanneksi eniten **hyvät kulkuyhteydet** (74 mainintaa) ja se, että **kotiympyröissä on paljon puuhaamista** (74 mainintaa). Kysymyksessä oli myös avoin kohta, jos viihtymisen syy ei ollut mikään valmiiksi annetuista vaihtoehdoista. Tähän tuli yhdeksän vastausta, joista suurin osa liittyi omaan mökkiin.

Itäkylän tulevaisuuskyselyssä kysyttiin myös, mikä Itäkylässä asumisessa on parasta. Kysymykseen sai vastata avoimesti ja useissa vastauksissa toistuivat samat elementit (kuva 7). Eniten mainittiin **luontoon, ympäristöön ja järveen** liittyviä asioita (41 mainintaa). Toisena esille nousivat **yhteisöllisyys, kylähenki ja kylän aktiivisuus** (31 mainintaa).

Kuva 7. Parhaat asiat Itäkylässä asumisessa

Palvelut Itäkylässä

Koulu ja päivähoito

Aivan Itäkylän keskustassa sijaitsee Rantakankaan koulu. Koulu on perustettu vuonna 1913 ja samassa pihapiirissä toimii myös esikoulu sekä ryhmäpäiväkoti Itämuksula. Koulussa on yhteensä 40 oppilasta (vuonna 2014) ja kolme opettajaa. Esikoulu toimii 1.-2. luokan kanssa samassa ja esiopetusta järjestetään neljänä päivänä viikossa. Alakoulussa luokat 0.–2., 3.–4. ja 5.–6. ovat yhdysluokkia, joilla on oma luokanopettajansa.

Kauppa ja muut palvelut

Itäkylässä on oma kauppa, Sale-Itäkeskus, jossa toimii myös asiamiesposti. Vielä toukokuuhun 2013 asti Itäkylässä liikennöi Lappajärven osuuskaupan myymäläauto. Kaupan kanssa samassa keskittymässä on myös palvelupistettä kahdesti viikossa auki pitävä pankki sekä parturi-kampaamo ja kauneushoitola. Kirjastoauto käy Itäkylässä torstaisin. Järvilakeuden kansalaisopisto järjestää erilaisia kursseja myös Itäkylässä. Itäkylän kylätalolla käy myös kerran viikossa hieroja.

Itäkylän kyläyhdistys on rakentanut Lappajärven rantaan kylätalon. Kylätalon rannalta löytyy kyläläisten yhteinen uimaranta, beach volley –kenttä, minigolf-rata sekä keväällä 2013 rakennettu lasten kesäteatteri katsomoineen. Itäkylän Kuoppalassa on valaistu kuntorata ja myös Ammeskalliolla on ulkoilureitti. Talvella hiihtolatu vedetään myös Lappajärven jäälle. Rantakankaan koulun yhteydessä on myös hiekkatekonurmikenttä, jääkiekkokaukalo, liikuntasali sekä syksyllä 2013 valmistunut kuntosali. Hiihtolatuja sekä jääkiekkokaukalon jäätä pidetään kunnossa talkoovoimin. Kylässä on myös valokuitu, joka mahdollistaa hyvin muun muassa etätöiden tekemisen.

Lisätietoa Itäkylän palveluista kylän kotisivuilta www.itakyla.fi

Julkinen liikenne

Kuntayhtymä Kaksineuvoinen järjestää palveluliikennettä toimialueellaan kaikenikäisille. Itäkylän suunnalle palveluliikenne on kutsuttavissa keskiviikolle. Myös osa Kauhavan ja Vimpelin välillä kulkevasta linja-autoliikenteestä pysähtyy Itäkylässä. Lähin rautatieasema sijaitsee Kauhavalla, jonne on matkaa 50 kilometriä ja lähimmät lentokentät ovat Kruunupyssä (77km), Seinäjoella (90 km) ja Vaasassa (129km).

Toimintaa ja toimijoita

Itäkylän maa- ja kotitalousseura ry

Itäkylän maa- ja kotitalousseura ry toimii Itäkylän kyläyhdistyksenä. Vuonna 2012 yhdistyksessä oli 177 jäsenmaksun maksanutta jäsentä. Itäkylän kylätalo on maa- ja kotitalousseuran omistuksessa ja sitä vuokrataan yhdistysten ja yksityisten käyttöön ja varsinkin kesäaikaan se on hyvin suosittu. Kylätaloa käytetään ympäri vuoden, siellä pidetään muun muassa jokaviikkoinen miesten sauna sekä kerran kuussa järjestettävä naisten ilta. Kylätalolla toimii myös käsityöpiiri ja siellä järjestetään erilaisia kursseja. Itäkylän maa- ja kotitalousseura ry järjestää joka vuosi useamman talviliikuntapäivän, perinteisen pääsiäiskokon sekä vuodesta 2010 lähtien järjestetyn Itäkyläviikon, jonne osallistuu yhteensä lähes tuhat henkilöä. Yhdistys järjestää myös syyskuussa pidettävät syysmarkkinat sekä liikuntapäiviä ympäri vuoden.

Itäkylän maa- ja kotitalousseuran aktiivisuus on huomioitu muun muassa paikallisen toimintaryhmän Aisapari ry:n Intoilijatunnuksia jaettaessa vuonna 2013, jolloin Itäkylän maa- ja kotitalousseura sai Intoilu-palkinnon.

Itäkylän nuorisoseura

Itäkylän maa- ja kotitalousnaiset

Itäkylän metsästysseura

Lappajärven 4 H-yhdistys

Lappajärven 4H-yhdistys järjestää Itäkylän Rantakankaan koululla kaksi kertaa viikossa 4H-kerhoa.

Lappajärven seurakunta

Seurakunnan 4–6 –vuotiaille suunnattua päiväkerhoa pidetään viikoittain Rantakankaan koululla.

Lisätietoa Itäkylän yhdistyksistä ja toimijoista kylän kotisivuilta www.itakyla.fi

Tiedottaminen

Itäkylän vuonna 2012 julkaissut nettisivut toimivat tietopakettina Itäkylästä sekä informaatiokanavana. Itäkyläläisillä on myös oma Facebook-ryhmä, jossa kyläläiset tiedottavat tapahtumista, keskustelevat ajankohtaisista asioista sekä muun muassa julkaisevat uusia ja vanhoja kuvia kylän asukkaista ja yhteisistä tapahtumista. Myös kaupan ilmoitustaulu toimii edelleen tiedotuskanavana.

Kuva 8. itäkyläläisiä melomassa Lappajärvellä

Kuva 9. Lasten kesäteatteria Itäkylässä

Tapahtumia ja tempauksia Itäkylässä

- Itäkyläviikko heinäkuussa
- Markkinat
- Pääsiäiskokko
- Talvipäivä
- Laskiaismäki
- Kauneimmat joululaulut
- Kurssit
- Miesten saunailta kerran viikossa
- Naisten saunailta
- Metsästysseuran tapahtumia

Luontokohteet, rakennukset ja tärkeät paikat

- Vanhavuori
- Ammeskallio
- Lappajärvi
- Lappajärven rannat
- Itäkylän logossakin esiintyvä vanha tuulimylly
- Kylätalo
- Nuorisoseuratalo
- Rantakankaan koulu

Urheilu

- Sählyvuoro Rantakankaan koululla
- Lentopalloa Rantakankaan koululla
- Jalkapalloa
- Harrastejäähkiekkoa
- Boccia
- Ulkoilureitit
- Hiihtoladut
- Kuntosali
- Ratsastuskenttä

Kylän verkostot

- Itäkylän maa- ja kotitalousseura
- Itäkylän maa- ja kotitalousnaiset
- Itäkylän Metsästysseura
- Itäkylän nuorisoseura
- Itäkylän Internet-sivut
- Itäkylän Facebook-sivu

Hanketoiminta Itäkylässä

Itäkylässä on viimeisen kymmenen vuoden aikana toteutettu useita hankkeita, joista osa on ollut hyvinkin laajoja ja suuritöisiä. Ensimmäiseen (taulukko 1.) taulukkoon on koottu kaikki Itäkylässä toteutetut hankkeet. Jälkimmäisessä taulukossa (taulukko 2.) näkyvät parhaillaan meneillään olevat hankkeet.

Taulukko 1. Itäkylässä toteutetut hankkeet

Hanke	Aika
Metsästysmajan rakentaminen	1990 + kylmiö 2006
Kylätalon uimarannan kunnostushanke	2002–2005
Itäkylän kylätalon rakentaminen	2004–2006
Ulkoilureitistön parantaminen ja Ammeskallion sekä Vanhavuoren laavujen rakentaminen	2004–2005
Viemäröintihanke	2007–2010
Valokuituhanke	2009–2011
Aisaparin Piccolo-hanke (kylätalolle ilmalämpöpumppu, av-laitteet ja pomppulinna)	2010
Hiekkatekonurmi kaukaloon	2010
Kevyen liikenteen väylä –hanke	2010–2012
Itäkylän tonttipörssi –hanke	2010–2013
Fasaanitarha	2012

Taulukko 2. Itäkylässä meneillään olevat hankkeet

Hanke	Aika
Nuorisoseuran kunnostustyö	valmistu- nut 2014
Ammeskallion ja Vanhavuoren ulkoilureitistön kehittäminen	meneillä än
Kuntosalin rakentaminen	valmistu- nut 2013
Minigolfrata	valmistu- nut 2013
Kesäteatteri	valmistu- nut 2013

Kuva 10. Kuntosalin rakentamista talkoovoimin

ITÄKYLÄN NELIKENTTÄANALYYSI

Itäkylän nelikenttäanalyysi on rakennettu kyselyn tulosten, haastattelujen ja kyläläisten käymien keskustelujen perusteella.

VAHVUUDET

- Hyvä yhteishenki ja yhdessä tekeminen
- Yhteisöllisyys
- Monipuolinen osaaminen
- Paljon teollisuusalan työpaikkoja lähellä
- Hyvä sijainti
- Järvi
- Luonnonläheisyys
- Kylän palvelut (kauppa, koulu, päiväkot)
- Koko kylän kattava valokuitu
- Koko kylän kattava viemäriverkosto
- Asuntojen sijainti (kauniissa paikassa, mutta lyhyt matka esim. teollisuuden alan töihin)
- Harrastusmahdollisuudet
- Ihmisten voimavarat
- Ihmisten innostuneisuus uusia asioita kohtaan
- Menestyviä yrityksiä

MAHDOLLISUUDET

- Sijainti
- Naapurissa teollisuuskeskittymä
- Lähialueella alumiinintuotantoa
- Lyhyiden ajomatkojen päässä työpaikkoja
- Valokuitu (mahdollistaa mm. etätöiden)
- Hankerahoituksen tuomat mahdollisuudet
- Matkailun kehittäminen (maaseutumatkailu)
- Nuoret paluumuuttajat

HEIKKOUEDET

- Uusien kasvojen aktivointi välillä haasteellista
- Tapahtumia pyörittävä porukka on suhteellisen pieni
- Kiinteistöjen arvon laskeminen (= maaseudulla kiinteistöt eivät säilytä arvoaan yhtä hyvin kuin kaupunkialueilla)
- Tiestön kunnon heikkeneminen
- Väestön vinoutuminen (nuoria vähän ja vanhempia ihmisiä paljon)
- Nuorten poismuutto
- Pitkät välimatkat Lappajärven alueella
- Varsinkin aiemmin asenne kylälle jäämistä kohtaan negatiivinen

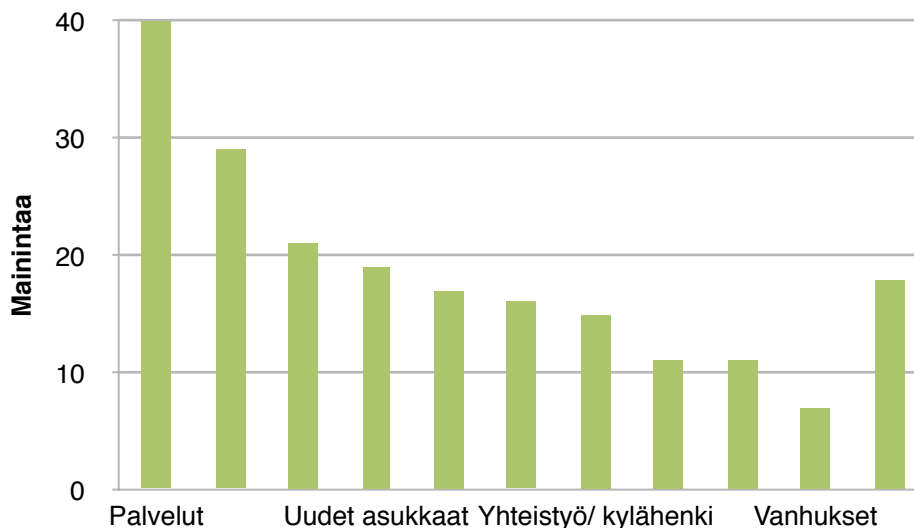
UHAT

- Kuntauudistus voi repiä kylää (kaikki eivät halua samaa)
- Ikärakenteen vanheneminen
- Isojen yritysten taholta tulevat uhat
- Kitkainen ja vaihteleva suhde kuntaan
- Muualta tuleva kateus aktiivista kylää kohtaan
- Onko tekijöitä?
- Järvimaiseman puskittuminen
- Vanhojen rakennusten rappeutuminen
- Kyläkoulun säilyminen

ITÄKYLÄN TULEVAISUUS

Mihin panostetaan

Itäkylän tulevaisuuskyselyssä Itäkylän vakituisilta ja vapaa-ajan asukkailta kysyttiin, mitkä ovat heidän mielestään kolme tärkeintä asiaa, joihin Itäkylässä tulisi panostaa. Eniten mainintoja saivat **palvelut** (40 mainintaa), **rakennettu ympäristö** (29 mainintaa) ja **luonnonympäristö** (21 mainintaa) (kuva 11). Yhteensä kysymykseen vastasi 94 asukasta.

Kuva 11. Panostuskohteet kyselyyn vastanneiden mielestä

Palveluihin liittyvissä vastauksissa haluttiin turvata koulun, kaupan ja pankin säilyminen.

Rakennettuun ympäristöön liittyvät vastaukset liittyivät teiden kuntoon ja niiden kunnan parantamiseen, kevyen liikenteen väylään, vanhojen rakennusten kunnostamiseen ja purkamiseen.

Luonnonympäristöön liittyvät maininnat liittyivät maisemanhoitoon, järven hyödyntämiseen asukkaiden ja matkailijoiden käyttöön sekä ympäristön siistinä pitämiseen ja vaalimiseen.

Uusiin asukkaisiin liittyvät maininnat koskivat lähinnä nuorten lapsiperheiden saamista kylälle.

Elinkeinoin ja työllisyyteen liittyvät maininnat koskivat muun muassa maanviljelijöiden yhteistyötä, rittäjyyteen panostamista ja työpaikkoihin panostamista yleensä.

Tontteihin ja asuntoihin liittyvät maininnat liittyivät tonttien markkinointiin, vuokra-asuntojen lisäämiseen ja lomamökkeihin.

Yhteistyöhön ja kylähenkeen liittyvät maininnat koskivat hyvän yhteishengen säilyttämistä, naapuriapuun panostamista, yhteen hiileen puhaltamista ja yhteistyötä kunnan ja Suomen muiden kylien kanssa.

Vapaa-aikaan liittyvät maininnat liittyivät tapahtumien järjestämiseen ja harrastusmahdollisuuksien ylläpitämiseen ja uusien ideoimiseen.

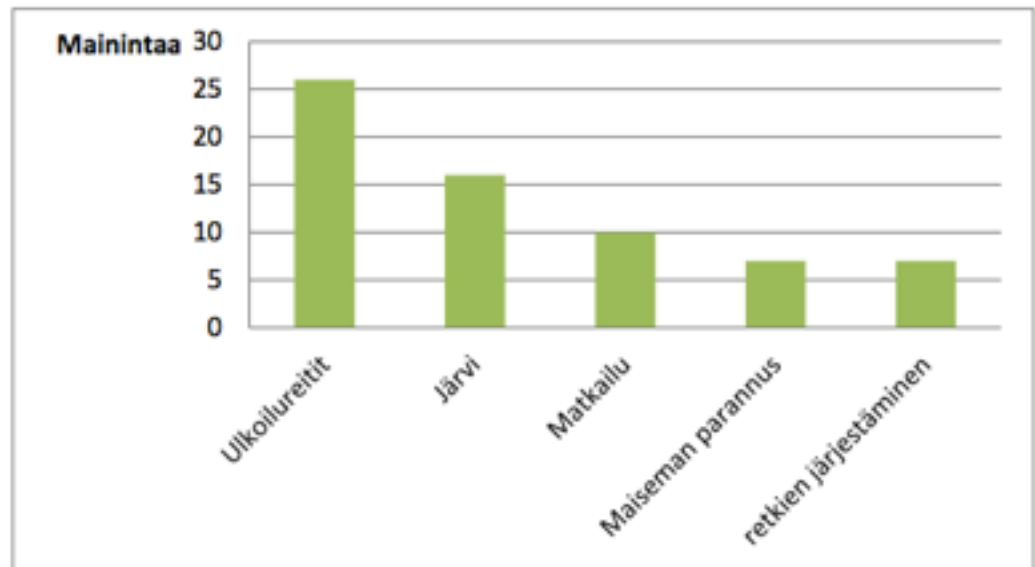
Nuoriin liittyvät maininnat liittyivät muun muassa nuorten työllistämiseen, nuorten paluumuuttoon ja nuorten turvalliseen kokoontumispaikkaan.

Vanhuksiin liittyvät maininnat liittyivät muun muassa vanhusten viihtyvyyteen, vanhusten virikkeisiin ja hoitokotiin.

Muut maininnat koskivat muun muassa lähiruokaa, keskustelun lisäämistä kylää koskevista asioista ja kulttuuria.

Luonto Itäkylän kehittämisessä

Kyselyyn vastanneet listasivat luontoon liittyvät harrastukset tärkeimmäksi seikaksi Itäkylässä viihtymisen kannalta. Luonto on siis tärkeä osa Itäkylää ja kyselyssä pyydettiin ideoita, miten luontoa voitaisiin hyödyntää Itäkylän kehittämisessä. Eniten mainintoja saivat **ulkoilureitit** (26 mainintaa), **järven huomioiminen** (16 mainintaa), **matkailu** (10 mainintaa), **maiseman parantaminen** (7 mainintaa), **retkien järjestäminen** (7 mainintaa) (kuva 12). Yhteensä kysymykseen vastasi 65 asukasta.

Kuva 12. Miten luontoa voitaisiin hyödyntää Itäkylässä

Kyselyvastauksista poimittuja mainintoja kyseisiltä teema-alueilta:

Ulkoilureitit

- "Ulkoilureitistöt hyvään kuntoon ja opasteet ja kartat."
- "Hiihto-/kuntoilupolku verkostojen yhdistäminen lähikyliin/kuntiin."
- "Valaistu latu Ammeskalliolle"
- "Enempi tietoa liikuntareiteistä ja niiden hyvä merkitseminen"

Järven huomioiminen

- "Järvenrantatoimintoja lisää. Meillä on upea järvi."
- "Esim. kylätalon rantaan vene, jota voisi vuokrata"
- "Venesataman rakentaminen, yhteistyötä koko järvialueen käyttäjien kanssa (koordinointia)."
- "Tontteja rannan kupeesta."

Matkailu

- "Kertomalla Itäkylän kotisivuilla erilaisista harrastusvaihtoehdoista joita Itäkylässä voi luonnossa harrastaa ja millä alueella."
- "Maaseutu-matkailu-mainonta-rauha-kansainvälisyys"
- "Tänne sopisi mielestäni ainakin 1–2 luontopalveluja tarjoavaa yritystä"

Maiseman parannus

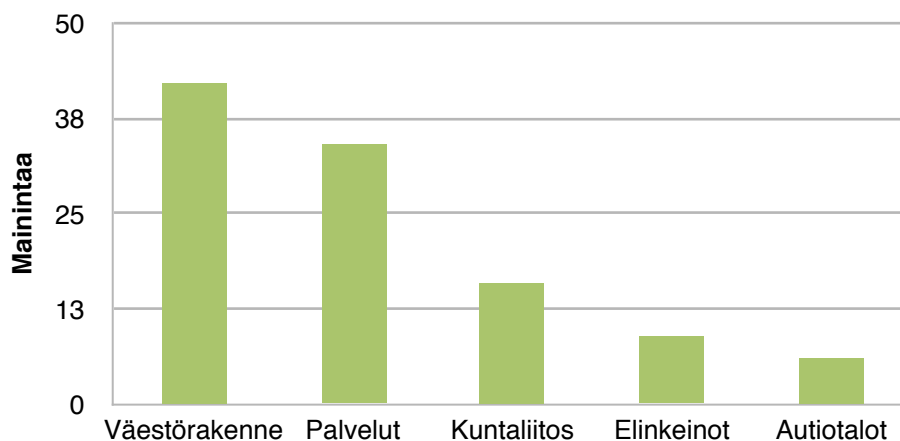
- "Lampaita voitaisiin laittaa laiduntamaan pusikoituviiin paikkoihin, näin saataisiin kauniita perinnemaisemia."
- "Järvenrannat näkyviin ja siisteiksi esim. teiden varsille jäävät rannat tulee olla matkailijoita ajatellen maisemoitu siisteiksi."
- "Pajupuskat järven joen ja järven rannoilta pois + vanhoja rakennuksia, jotka rumentavat maisemaa."

Retkien järjestäminen

- *"Metsästys- ja kalastusmatkailusafari"*
- *"Ohjattua toimintaa metsästykseseen ja kalastukseen, sienestykseen ja marjastukseen"*
- *"Tarjota Kivitipulle erilaisten ryhmien opastusta luonnossa sekä talvella että kesällä"*

Itäkylä viiden vuoden päästä

Kyselyssä pyydettiin asukkaita myös miettimään Itäkylää viiden vuoden tähtäimellä ja kertomaan, mikä heitä mietityttää eniten (kuva 13). Eniten mainintoja sai väestörakenne, 42 mainintaa (39 %). Palvelut mainittiin 34 vastauksessa (32 %), kuntaliitos 16 vastauksessa (15 %), elinkeinot ja työpaikat yhdeksässä vastauksessa (8 %) ja autiotalot kuudessa vastauksessa (6 %). Yhteensä kysymykseen vastasi 88 asukasta.

Kuva 13. Asukkaita mietityttävät asiat Itäkylässä viiden vuoden tähtäimellä

Kyselyvastauksista poimittuja mainintoja kyseisiltä teema-alueilta:

Väestörakenne

- *"Kyläläisten vanheneminen ja vanhusten turvallisuus kylässä"*
- *"Väestön ikääntyminen, mistä uusia nuoria perheitä"*
- *"Vielä viiden vuoden tähtäimellä ei juuri mietitytä, mutta sanotaan 15-20 vuotta. Mahtaako silloin olla jo miten hiljaista ja rapistunutta kylällä, ts. onko Itäkylässä enää miellyttävää elää? Käyvätkö lapset ala-astettakin kirkonkylällä vai Vimpelissä? Itäkylässä tulee myös olemaan paljon eläkeläisiä, mutta vähän nuoria. Kuka huolehtii kaikista näistä vanhuksista, varsinkin yksinäisistä ihmisistä joita on nykyin paljon? --- "*
- *"Väki vanhenee ja nuoria ei tule tilalle"*

Palvelut

- *"Onko täällä tarpeeksi lapsia jotta kyläkoulu säilyy. Jos koulu lakkaa ei uusia nuoria helposti tänne muuta ja kylä näivettyy kun väki vanhenee."*
- *"Kaupan, koulun ja pankin kohtalo"*
- *"Palveluiden kysyminen kylällä"*
- *"Koulun ja hoitopaikan pysyminen kylässä"*

Kuntaliitos

- *"Jos kuntaliitoksia tehdään niin mikä on kylän asioimismatka ja suunta."*
- *"Tuo kuntaliitos pelottaa"*
- *"Olemmeko osa Alajärveä vai Kauhavaa? Missä lasten koulut ja miten terveydenhoito on järjestetty?"*
- *"Mihin kuntaan kuulutaan?"*

Elinkeinot

- "Töiden riittoisuus. Moni olisi halukas muuttamaan Itäkylään, mutta he tarvitsevat asuinpaikan ja töitä."
- "Työpaikat tulee varmaan vähenemään, maataloudessa ainakin ei tahdo löytyä tiloille jatkajia."

Autiotalot

- "Taloja autioituu"
- "Taloja jää tyhjilleen"

Kuva 14. Itäkyläläisiä kylätalolla

Ideoita Itäkylän tulevaisuutta varten

Kyselyssä kysyttiin myös asukkaiden ideoita Itäkylän tulevaisuutta varten. Kysymykseen vastasi 40 asukasta. Alla on listattu konkreettisimmat ideat:

- "1-3kpl rauhallisella ja viihtyisällä paikalla vuokra-asuntoja, joihin voisi esim. nuoria pareja muuttaa tai lomalaisia kesän ajaksi. Itäkylässä ei ole sitä mahdollisuutta tällä hetkellä."
- "Perinnekulttuurin edelleen vahvistaminen, aktiivinen kyläyhdistys toimintakanavaksi voisi olla paikallaan. Kansalaisopistotoiminnan mahdollisuuksien laajempi hyödyntäminen."
- "Hyviin tontteihin panostus saadaan asukkaita kylään. Asuinolosuhteiden parantaminen."
- "Vanhojen, lahojen rakennusten kunnostaminen tai purkaminen. Talokummitukset vähentävät viihtyisyyttä."
- "Palvelutalo vanhenevalle väestölle, jossa tapaisivat toisiaan etteivät kaikki asu yksin omissa mökeissään ja jää neljän seinän sisään."
- "Voisi olla hyvä, että kylässä olisi palvelutalotyypinen asumismahdollisuus myös olemassa sellaista tarvitseville kotipalveluiden lisäksi."
- "Järven hyödyntäminen Matkailuun panostaminen Mökkikyliä/leirintäalueita"
- "Rantojen puhdistaminen, pusikoiden harventaminen ja leikkaaminen, järven kunnossapito"
- "Terveyspalveluiden tuominen lähelle kyläläisiä esim. terveydenhoitajan vastaanotti kerran viikossa tms"

Visio

Itäkylä on vireä, yhteisöllinen ja vastuuta ottava paikallisyhteisö. Itäkylässä asuu eri-ikäisiä aktiivisia vakituisia ja vapaa-ajan asukkaita, joilla on kyky ja tahto tarttua toimeen ja suurempiinkin haasteisiin. Kylän asukkailla on onnistuneiden hankkeiden läpiviennin ja tapahtumien järjestämisen lisäksi osaamista ja kykyä luopua jo ehkä pitkälle viedyistä, mutta yhteisesti epäonnistuneiksi todetuista ajatuksista. Omalla panoksellaan kyläläiset pitävät Itäkylän turvallisenä, aktiivista elämää tukevana ja yhteisöllisyyttä edistävänä paikkana asua ja elää.

Itäkylässä on kaunis luonto, joka tarjoaa erinomaiset rentoutumis- ja harrastusmahdollisuudet kylän vakituksille, vapaa-ajan asukkaille sekä vierailijoille. Luontoa myös vaalitaan ja siitä pidetään hyvää huolta.

Pitkäjänteisellä ja johdonmukaisella työllä haluamme saada kunnan ja kylän välisen yhteistyön toimimaan sujuvasti. Haluamme saada päättäjät näkemään positiiviset puolet ennakkoluulottomuudessamme uudenlaisiinkin ratkaisuihin. Hyvinvoivat kylät rakentavat hyvinvoivan kunnan.

Itäkylän painopistealueet

Itäkylän kehittämisen painopistealueet on johdettu Itäkylän tulevaisuuskyselystä ja kyläläisten haastatteluista.

Koulun ja päivähoiton säilymisen turvaaminen

Kyläkoulu toimii tärkeänä vetovoimatekijänä nuorten perheiden miettiessä muuttoaan Itäkylään. Koulu tuo kylään elämää ja toimii myös kylätapahtumien järjestyspaikkana. Turvaamme koulun säilymisen panostamalla Itäkylän markkinointiin lapsiperheille turvallisena, viihtyisänä ja luonnonläheisenä asuinpaikkana, jossa on hyvä kylähenki.

Kaupan säilymisen turvaaminen

Kauppa on koulun lisäksi kylän elävyyttä lisäävä tekijä. Kyläkaupan ansiosta itäkyläläiset saavat päivittäiselintarvikkeensa läheltä. Kaupan säilymistä voimme edesauttaa tekemällä ostoksiamme kaupassamme.

Ympäristön siistiminen

Kaunis ympäristö lisää asukkaiden viihtyvyyttä. Siistitään yhdessä maisemaa muun muassa järven rantojen ja ojanpientareiden puskittumiselta. Tyhjiillään olevat talot eivät kaunistaa ympäristöä, joten kartoitetaan autiotalot myyntiin ja purkuun.

Vesi- ja ranta-alueiden vaaliminen

Itäkylä sijaitsee ainutlaatuisen luonnonmuodostuman rannalla, joten

- Pidetään järvestä ja sen rannoista huolta.
- Tarjotaan mahdollisimman monille mahdollisuus nauttia järvestä. Esimerkiksi järjestämällä järvellä veneilyä, melontaa, pilkki- ja onkikisoja, kalastusretkiä sekä pitämällä talvella järven hiihtoladun kunnossa.

Maaseutumaisen ilmeen säilyttäminen ja ylläpitäminen

Panostetaan siihen, mikä Itäkylässä on ominaista.

Tähän liittyen järjestetään ohjattuja retkiä tai opastusta marjastukseen, sienestykseen, kalastukseen ja metsästykseseen.

Matkailun lisääminen (maatilamatkailu)

Kartoitetaan maatilamatkailumahdollisuudet.

- Mökkien vuokraus
- Markkinoidaan Itäkylän lomaviettomahdollisuuksia

Tiet

Lisätään turvallisuutta kylään saattamalla kevyen liikenteen väylä -hanke loppuun. Kylätiet ovat kyläläisten arjen sujuvuuden ja kylän kehityksen kannalta tärkeitä, joten pyritään vaikuttamaan kyläteiden kunnostukseen ja hoitoon.

Kulttuuri

Itäkylässä on toteutettu viime vuosina useampi suuri rakennushanke. Nyt panostetaan tapahtumiin, kursseihin ja varsinkin kylän historiaan ja kulttuuriin. Itäkylästä kirjoitetaan tiivis historiikki. Itäkylälle ominaista perinnekulttuuria tuodaan esille.

Liikunta

Liikuntatapahtumat ja –toiminta kiinnostavat nuoria asukkaita. Nuoret mukaan kylätoimintaa liikunnan avulla. Järjestetään kaikille sopivia yhteisiä patikointiretkiä Itäkylän luontopoluilla.

Kylän nuoret

Järjestetään kylän nuorille oma suunnitteluilta, jossa he saavat itse vapaat kädet ideoida ja keksiä kehitysajatuksia oman kylänsä kehittämiseksi.

Uudet asukkaat

Toivotetaan uudet asukkaat heti tervetulleiksi ja pyritään saamaan heidät nopeasti osaksi kyläyhteisöä. Apuna tässä mahdollisesti uusien asukkaiden kyläkummit tai muut asiasta vastaavat asukkaat.

Kylätoiminnan saamiseksi suunnitelmallisemmaksi kylän kehittämishankkeet ja ideat voi listata esimerkiksi seuraavanlaiseen taulukkoon (taulukko 3), johon listataan myös idean mahdolliset esteet sekä toimenpiteet niiden poistamiseksi, vastuutaho ja aikataulu.

Taulukko 3. Esimerkki suunnitelmallisesta kehittämishankkeiden toteuttamisesta

Kehittämishanke/ idea	Toteuttamisen esteet	Toimenpiteet esteen poistamiseksi	Vastuutahot	Aikataulu
Matonpesupaikka	Ei ole sopivaa rantapaikkaa	Kartoitetaan, voisiko matonpesupaikka olla muualla kuin järven rannalla.	Maija ja Matti	Kesä 2014